

Aftonbladet Kultur Böcker

Följ @ABLitteratur 2,474 följare

Aftonbladet Kultur på Facebook

Gilla 3,990

Publicerad: 2008-10-14 inga kommentarer 0 rekommenderar

Textstorlek: 1 2 3

Tjejerna som ingen vill ha

Förra året kom Doris Dahlins självbiografiska berättelse *Skammens boning*, om en flickas barndomsår i Härnösand på femtitalet, i en familj där fattigdom, alkoholism, hål i tänder, hål i hjärtan, till och med ett sexuellt övergrepp skulle döljas med finklädhet, lockhår, kristallkrona, marängar, klämmighet. Boken var oerhört stark och sorgsen.

Grace och Anna i den helt fiktiva romanen *Vi vet nog vem du är* växer upp i en liknande norrländsk småstad, Gävle. Där alla känner alla och man inte ska tro att man är nåt, särskilt om man som Grace och Anna var utstötta redan i skolan.

Vanvårdade Piss-Anna hade en mamma som knappt kunde ta hand om sig själv, Grace var ren och prydlig men alla visste att hennes mamma var prostituerad: "Är hon med i Piff Gräjs? Är du det också?"

De nu femtioåriga kvinnorna har en vänskap som består av skuld och utnyttjande, avund och lögn. Eleganta och lyckade Grace som "valt det liv hon står ut med" tröstar och försöker stödja krisande, gråtande, självömkande Anna som hatar sitt öde, sin svullna, värkande kropp, alla som har det bättre. Hon dricker för mycket lådvin, har suttit i samma Ica-kassa i 35 år och får aldrig pengarna att räcka och hennes oförskämda tonårsdotter Sara föraktar henne öppet.

Grace har ett karriärjobb i Stockholm, ren och vit innerstadslägenhet, yogar och dricker grönt te trots att hon också blev mobbad som barn. Skammen binder ihop kvinnorna. Men också något annat, som jag undrar mer över. "De lekte tillsammans efter skolan, de som ingen ville ha", "De kom aldrig till varandras undsättning, visste att det varit meningslöst. Man hade dem en i taget. När den ena plågades var den andra fri". Men de har aldrig tyckt om varandra, inte ens nu. Är det självföraktet? Som man inte kan dela, bara kasta ifrån sig, som glödande kol? Skulle de hellre velat tillhöra smutskastarna, hånarna, de starkare, om de kunnat?

Romanen är tunnare och mindre litterärt genomarbetad än Dahlins vackra och förtvivalade självbiografi. Men det finns en farlig intensitet mellan kvinnorna: Anna, elak, snorande, krävande, överöppen, och Grace överkontrollerad men med klimakterievallningar.

Vad är det jag ska lära mig, undrar jag hela tiden, för det är upplagt som ett slags livslektion: Är det hur man hanterar barndomssår och kränkningar eller hur man inte bör göra?

Pia Bergström

PROSA

Vi vet nog vem du är
Doris Dahlin
Ordfront